

❧ 14. MEKTUP ❧

١٤ - ﴿الْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ عَشَرَ إِلَى مَوْلَانَا أَحْمَدَ الْبُرْكَيِّ فِي جَوَابِ اسْتِفْسَارِهِ أَنَّ صَاحِبَ الْمَنْصِبِ هَلْ يَكُونُ صَاحِبَ عِلْمٍ أَلْبَتَّةَ أَوْ لَا وَعَنْ سَبَبِ عَدَمِ الْإِطْلَاعِ عَلَى الْأَحْوَالِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَصَلَتْ
الصَّحِيفَتَانِ مُتَابِعَتَيْنِ وَقَدْ كَتَبْتُ خَبَرَ الْمُصِيبَةِ "أَنَا اللَّهُ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ" لِيُكَرِّرَ
الْأَصْحَابُ وَالْأَحْبَابُ كَلِمَةَ "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" سَبْعِينَ لَفَ مَرَّةً لِرُوحِ الْمَرْحُومِ خَواجَه
مُحَمَّدٍ صَادِقٍ وَسَبْعِينَ لَفَ مَرَّةً لِرُوحِ أُخْتِهِ الْمَرْحُومَةِ أُمِّ كُلْثُومٍ وَلِيَهْدُوا ثَوَابَ كُلِّ
مِنْهُمَا لِرُوحَانِيَّةٍ كُلِّ مِنْهُمَا فَإِنَّ الدُّعَاءَ مَأْمُولٌ مِنَ الْأَحْبَابِ وَالْفَاتِحَةَ مَسْئَلَةٌ مِنْهُمْ
(وَكَتَبْتُ) أَيْضًا أَنَّهُ قَدْ ذُكِرَ فِي الْمَكْتُوباتِ أَنَّ صَاحِبَ الْمَنْصِبِ صَاحِبُ عِلْمٍ (أَيْهَا
الْمَخْذُومُ) إِنَّ قُطْبَ الْأَقْطَابِ صَاحِبُ عِلْمٍ يَعْنِي بِمَنْصِبِهِ وَأَقْطَابَ الْبَقَعَاتِ كَأَجْزَائِهِ
وِيَدِهِ وَرِجْلِهِ يَكُونُ لِبَعْضِهِمُ الْعِلْمُ بِمَدَارِيَّتِهِ وَلِبَعْضِهِمْ لَا (وَكَتَبْتُ) أَيْضًا أَنَّ الْفَنَاءَ فِي
اللَّهِ وَالْبَقَاءَ بِاللَّهِ لَمْ يَخْصُلَا إِلَى الْآنِ مَاذَا تَفْعَلُ كُنْتُ أَنْتَ فِي الصُّحْبَةِ قَلِيلًا وَلَمْ
تَمُكِّثْ مِقْدَارَ مَا تُطْلَعُكَ عَلَى حُصُولِ بَعْضِ أَحْوَالِكَ وَأَنَا الْآنَ أَشَاهِدُ مِنْ بِلَادِ الْهِنْدِ
فَنَاءَكَ وَبَقَاءَكَ وَأَحْسُ هَذَيْنِ الْكَمَالَيْنِ الْمَذْكُورَيْنِ فِيكَ وَأَنْتَ تُنْكِرُ ظِلَّكَ وَبَيْنَنَا مَسَافَةٌ
بَعِيدَةٌ وَمَا لَمْ تَتَبَسَّرِ الْمُلَاقَاةَ الصُّورِيَّةَ فَالْإِطْلَاعَ عَلَى الْأَحْوَالِ الْمَكْنُونَةِ مُتَعَسِّرٌ وَمَا
تَكَلَّمُ بِهِ الْمَشَايِخُ فِي الْفَنَاءِ وَالْبَقَاءِ كُلُّهُ رَمَزٌ وَإِشَارَةٌ فَمَاذَا يَجِدُ الْإِنْسَانُ مِنْ قَبْلِ نَفْسِهِ
وَلَا يُعْطَى الْحَقُّ سُبْحَانَهُ الْكُلُّ عِلْمًا وَأَحْوَالًا بَلْ يُعْطَى الشَّخْصَ عِلْمًا بِأَحْوَالِهِ
وَيَجْعَلُهُ مُقْتَدَى بِهِ وَيَرْبِطُ الْجَمْعَ بِهِ فَيَبْلُغُهُمْ مَرْتَبَةَ الْكَمَالِ وَالتَّكْمِيلِ ﴿شِعْرٌ﴾:

لَيْسَ عَلَى اللَّهِ بِمُسْتَكْرٍ * أَنْ يَجْمَعَ الْعَالَمَ فِي وَاحِدٍ

يَا لَيْتَنِي كُنْتُ أَمْسَكْتُ الشَّيْخَ حَسَنًا أَيَّامًا آخَرَ وَأَطْلَعْتُهُ عَلَى بَعْضِ أَحْوَالِكُمْ ثُمَّ

أَرْسَلْتُهُ إِلَى خِدْمَتِكُمْ وَمَجِيئِكَ مُشْكِلٌ فَيَا حَبَّذَا لَوْ جَاءَ مِنْ أَصْحَابِكَ شَخْصٌ رَشِيدٌ قَابِلٌ فِيهِمْ وَأَقَامَ هُنَا أَيَّامًا حَتَّى نُخْبِرَهُ بِأَخْبَارِ ضَرُورِيَّةِ وَالْمَقْصُودِ هُوَ حُصُولُ الْأَحْوَالِ وَالْإِطْلَاعُ عَلَى الْأَحْوَالِ هُوَ أَمْرٌ آخَرُ وَالْبَاقِي عِنْدَ التَّلَاقِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى الْبَاقِي وَالسَّلَامُ.

وَالنَّصِيحَةُ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْهَا هِيَ أَنْ تَجْتَهِدَ فِي الدَّرْسِ مِنْ غَيْرِ فُتُورٍ وَأَنْ لَا تَسْمَحَ نَفْسَكَ بِتَرْكِهِ فَإِنْ أَمَكَنَّكَ اسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ أَوْقَاتِكَ بِالدَّرْسِ لَا تَهْوَسَنَّ فِي الذِّكْرِ وَالْفِكْرِ فَإِنَّ سَاعَاتِ اللَّيَالِي كَافِيَةٌ لِلذِّكْرِ وَلِشْتَغَالِ الشَّيْخِ حَسَنٌ أَيْضًا بِالدَّرْسِ وَالتَّعَلُّمِ وَلَا تَتْرُكْهُ مُعْطَلًا وَحَيْثُ كَانَتْ تِلْكَ الْحُدُودُ قَلِيلَةً النَّصِيبُ مِنَ الْعِلْمِ كَانَ أَحْيَاءُ الْعُلُومِ الشَّرْعِيَّةِ فِيهَا ضَرُورِيًّا وَمَاذَا أُبْلِغُ أَزِيدَ مِنْ ذَلِكَ وَوَصَلَتْ الْأَوْرَاقُ الْمُنْدَرِجُ فِيهَا بَيَانُ أَحْوَالِ الْخَوَاجَةِ وَيَسَّ وَتَنْظَرْتُ فِي أَكْثَرِ مَوَاضِعِهَا فَوَجَدْتُهَا مُبَشِّرَاتٍ فَلَيْكُنْ رَاجِيًا مِنَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ حَتَّى تَخْرُجَ مِنَ الْقُوَّةِ إِلَى الْفِعْلِ وَالسَّلَامُ.

❧ TÜRKÇE ANLAMI ❧

❧Bu mektup Mevlana Ahmet el-Berkî'ye gönderilmiştir. İmam-ı Rabbânî bu mektupta, söz konusu şahsın, manevi makam sahibi bir kimsenin mutlaka ilim sahibi olmasının gerekip gerekmeyeceği ve manevi hallere vakıf olamamanın sebebinin ne olduğu yönünde sorduğu soruya cevap vermektedir.❧

Bismillahirrahmanirrahim

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun.

Peş peşe iki adet mektubunuz elimize geçti. Mektubunuzda Hacı Muhammed Sadık'ın ölüm haberi yer almaktaydı. "Biz Allah'tan geldik ve yine ona döneceğiz" (Bakara, 156) Oradaki ahababımız merhumun ruhu için yetmiş bin defa kelime-i tevhid çeksınler. Ayrıca kız kardeşi Ümmü Gülsum için de yetmiş bin kelime-i tevhit çeksınler. Kelime-i tevhidlerin sevabını bu ikisinin ruhaniyetlerine bağışlasınlar. Zira ahbaptan dua ve fatiha beklenir.

Mektubat'ta, manevî makam sahibi kimsenin aynı zamanda ilim sahibi olduğu yönünde bir ibare bulunduğunu yazmışsın.

Aziz dostum! Kutupların kutbu kendi makamının bilgisine sahiptir. Onun altında belli tarafların kutupları ise onun eli, ayağı ve diğer parçaları gibidirler. Bunların bazıları kendi medariyyeti¹³³ hakkında bilgi sahibiyken bazıları da bu konuda bilgi sahibi değildir.

Mektubunda henüz şu ana kadar fena ve beka makamlarıyla müşerref olamadığını yazmışsın. Ne yapabiliriz ki? Sen bizim yanımızda az bir müddet kaldın. Seni yaşadığın bazı hallerine muttali kılacak kadar beraberliğimiz olmadı. Fakat ben şimdi Hint diyarından senin fena ve beka ile müşerref olduğunu görebiliyor ve bu iki kemalin sende bulunduğunu hissedebiliyorum. Oysa sen bunu kabul edemiyorsun. Aramızda çok uzun bir mesafe var. Yüz yüze görüşmedikçe gizli hallerine aşına olabilmek çok zor. Meşayihın fena ve beka hakkında söylediği her şey rumuz ve işaretten ibarettir. İnsan kendi kendine ne bulabilir ki? Allah Teâla herkese hem bilgi hem hal vermez. Bazılarına hallerine dair bilgi verir ve onu önder kılarak bir cemaatı ona bağlar. O da bu cemaatı kemal ve tekmil mertebesine ulaştırır.

Allah'ın bütün alemi bir kimsede toplaması zor değildir.

Keşke Şeyh Hasan'ı birkaç gün bekletseydim de, onu senin bazı hallerine muttali kılıp sonra sizin hizmetinize gönderseydim. Zira senin bu taraflara gelmen çok zor. Arkadaşlarından kabiliyetli ve anlayışlı birini buraya göndersen, burada birkaç gün kalsa da kendisine gerekli bilgileri versem ne güzel olur!

Bu işten maksat hallerin hasıl olmasıdır. Hallere aşına olmak ise başka bir şeydir. Gerisini inşallah karşılaştığımızda görüşürüz. Sana mutlaka gerekli olan nasihatım odur ki işi gevşetmeden derslerine iyi çalışman ve zikir ve fikre fazla heves etmemendir. Zira gece vakitleri zikir için kâfidir. Şeyh Hasan da ders ve öğrenimle meşgul olsun. Sakın onu boş bırakmayasınız. Bu yörelerin ilimden nasibi az olduğu için buralarda şer'i ilimleri ihya işi zaruret arz etmektedir. Bundan daha fazla ne yazayım? Hace Üveys'in hallerinin açıklandığı mektubunuz da elimize ulaştı. Mektubun çoğu kısmını mütalaa ettim. Mektubu çok ümit verici buldum. Kendisi de Hakk Sübhanehü'ye karşı ümitli olsun ki bunlar kuvve iken faal hale gelsin.

Baki selam...

¹³³ Muhtemelen kutbu'l-medar oluşu hakkında bilgi sahibi olduğu anlatılmak istenmektedir. İmam-ı Rabbani'nin kutupluk makamı ve bu makamın şubeleriyle ilgili görüşleri için Mektubat'ın birinci cildinde yer alan iki yüz elli altıncı mektuba bakınız.

KELİME ANLAMI

إِلَى مَوْلَانَا أَحْمَدَ On dördüncü mektup (Kime gönderilmiştir?) 14
 Sorusunun فِي جَوَابِ اسْتِفْسَارِهِ (Ne hakkında?) Mevlana Ahmed el-Berkî'ye
 cevabı hakkındadır (Sorusu da şudur:) Makam sahibi olan
 كَيْسٍ أَلْبَنَةِ عِلْمٍ صَاحِبٍ هَلْ يَكُونُ صَاحِبُ عِلْمٍ أَلْبَنَةِ كَيْسٍ İllaki ilim sahibi olur mu? لَا Yoksa olmasa da
 olur mu? وَعَنْ سَبَبِ عَدَمِ الْإِطْلَاعِ Ve vakıf olamamanın sebebi (Neye vakıf olamama?)
 على الأحوال Manevi hallere ➤

الْحَمْدُ لِلَّهِ Hamd Allah'a بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
 وَصَلَتْ الصَّحِيفَتَانِ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَسَلَامٌ İki
 خَبَرٌ (Neyi?) Sen yazmışsın وَقَدْ كَتَبْتَ Peş peşe (Nasıl ulaştı?)
 لِيُكَرَّرَ Ve ona döneceğiz وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ Biz Allah'ınız اِنَّا لِلَّهِ Ölümlerini الْمُسَبِّحَةِ
 كَلِمَةً "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" (Neyi?) Dostlar ve sevenler الْأَصْحَابُ وَالْأَحْبَابُ (Kimler?)
 لِرُوحِ الْمَرْحُومِ Yetmiş bin defa (Kim için?) سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةً 'La ilahe illallah' zikirini (Ne kadar?)
 Ve سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةً Merhum Hâce Muhammed Sadık'ın ruhu için اُخْتِ الْمَرْحُومَةِ أَمْ كُتِّبَتْ Onun
 kızkardeşi merhume Ümmü Gülsüm'ün ruhu için وَلِيَهْدُوا Ve hediye etsinler (Neyi?)
 Onlardan her birinin لِرُوحَانِيَةٍ كُلِّ مِثْمَا (Kime?) Herbirinin sevabını ثَوَابِ كُلِّ مِثْمَا
 Beklenir (Kimden?) Dostlardan مِنْ الْأَحْبَابِ مَأْمُولٌ Zira dua (Nedir?)
 Ve de yazmışsın (وَكُتِّبَتْ) أَيْضًا مِنْهُمْ Onlardan (Kimden?)
 Mektubatta zikredildi ki: Makam sahibi Makam sahibi
 (Nedir?) EY mahdum! اِنَّا الْمَخْدُومُ (Nedir?) İlim sahibidir
 Kutupların kutbu (Nedir?) İlim sahibidir بِمَنْصِبِهِ Yani makamını bilir
 وَبِدِهِ Onun parçaları gibidir (Nedir?) كَأَجْزَائِهِ Bölge kutupları da
 (Nedir?) Onlardan bazısına için olur بَعِضُهُمْ Eli ve ayağı gibidir
 (وَكُتِّبَتْ) أَيْضًا مِنْهُمْ Bazılar için de olmaz بَعْضُهُمْ Yine yazmışsın
 Ve Beka Billah اِلَّا بِاللهِ Fena Fillah اِنَّ الْفَنَاءَ فِي اللهِ ki:

kadar hasıl olmadı مَاذَا نَفَعُ Ne yapmalıyız (ki hasıl olsun?) كُنْتَ أَنْتَ Sen bulundun (Nerede?) كُنْتَ أَنْتَ Kalmadın (Ne kadar?) كُنْتَ أَنْتَ Çok az قَلِيلًا (Nereye?) كُنْتَ أَنْتَ Bazı عَلَى حُصُولِ بَعْضِ أَحْوَالِكَ (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Seni muttali kılabilceğimiz kadar (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Ben şu an أَشَاهِدُ Görüyorum (Nereden?) كُنْتَ أَنْتَ Hind مِنْ بِلَادِ الْهِنْدِ (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Senin fena ve bekani وَأَحِسُّ Ve hissediyorum (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Halbuki sen تُنْكِرُ وَأَنْتَ Sende فَيْكَ (Kimden?) كُنْتَ أَنْتَ Zikredilen iki kemali هَذَيْنِ الْكَمَالَيْنِ الْمَذْكُورَيْنِ وَمَا لَمْ وَمَا لَمْ مَسَافَةً بَعِيدَةً (Ne?) كُنْتَ أَنْتَ Uzak mesafe Bunu kabul etmiyorsun وَيَتَنَا Aramızda var (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Sureten (bedensel) beraberlik Ve gerçekleşmedikçe (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Zordur مُتَعَسِّرٌ Gizli hallere vakıf olmak (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Fena ve Beka فِي الْفَنَاءِ وَالْبَقَاءِ (Hangi hususta?) كُنْتَ أَنْتَ Meşayih'in söyledikleri بِهِ الْمَشَايِخِ هُتَمَ إِذَا يَجِدُ الْإِنْسَانُ Hepsini rumuz ve işaretler İnsan ne bulabilir ki; KENDİ TARAFINDAN سُبْحَانَهُ KENDİ TARAFINDAN قَبْلِ نَفْسِهِ vermez (Kimden?) كُنْتَ أَنْتَ Herkese (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Bilakis بَلْ يُعْطَى الشَّخْصَ عِلْمًا وَأَحْوَالًا Hallerini bilmeyi Ve onu kılar (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Kendisine uyulan, önder بِهِ وَيَرْبُطُ الْجَمْعَ Ve bir toplumu ona bağlar قَبْلَهُمْ O da onları ulaştırır (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Şiir: كُنْتَ أَنْتَ

فِي (Nerede?) كُنْتَ أَنْتَ Alemi toplamak (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Allah'a zor değildir (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Bir kişiye

كُنْتَ أَنْتَ Şeyh Hasan'ı bekletmiş (Ne kadar?) كُنْتَ أَنْتَ Birkaç gün daha وَأَطْلَعْتُهُ Ve onu vakıf kılsaydım (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Sizin bazı hallerinize أَرْسَلْتُهُ Sonra onu gönderseydim (Neyi?) كُنْتَ أَنْتَ Sizin hizmetinize وَمَجِيئِكَ Zira senin (buraya) gelmen مُشْكِلٌ Zordur قَبْلَهُ Ne güzel olurdu رَشِيدٌ Dostlarından (Kimden?) كُنْتَ أَنْتَ Şayet gelseydi (Neyi?) كُنْتَ أَنْT Olgun bir kişi ki, Kabil yetli (Daha?) كُنْتَ أَنْT Ve burada birkaç gün kalsaydı حَتَّى تُخْبِرَهُ Ta ki ona bildirseydik (Neyi?) كُنْتَ أَنْT Zaruri (gerekli) وَالْأَطْلَافُ Hallerin hasıl olmasıdır (Neyi?) كُنْتَ أَنْT Maksat (Neyi?) كُنْتَ أَنْT

